

Abonamentul

Pentru monarhie:

Pe an 6 fl., $\frac{1}{2}$ an 3 fl., $\frac{1}{4}$ an 1 fl. 50 cr.

Pentru străinătate:

Pe 1 an 18 frcs., $\frac{1}{2}$ an 9 frcs., $\frac{1}{4}$ an 4 frcs. 50 cm.

Fóea apare în fie care Sâmbătă.

Unirea

Fóe bisericescă-politică.

Insertiuni

Un şir garmond: o dată 7 cr., a două órá 6 cr., a treia órá 5 cr., şi de fiesce care publicatiune timbru de 30 cr.

Tot ce privesce fóea, să se adreseze la »Redacţiunea şi Administraţiunea Unirii« în Blaş.

Anul VIII.

Blaş 9 April 1898.

Numérul 14.

Stirpirea concubinatelor.

Statul modern ţintesce la slăbirea şi absorbirea ori cărui organism social şi mai virtos a sfintei biserici, care dintre tóte organismele sociale este cel mai puternic şi mai perfect. Chiar şi atunci, când s'ar páre, că voesce, să sará într'ajutoriu bisericii, cum este de pildă, când dá preoţilor şi învăţătorilor salar din vistieria sa, nu are altă ţintă de cât slăbirea şi aservirea bisericii, căci încătuşeză pe cei ce în prima linie sînt chemaţi a lupta pentru esistenţa şi neatîrnarea ei.

Tendinţa acésta, nu mai puţin fatală pentru însu-şi statul, s'a manifestat la noi în Ungaria prin legile politice-bisericesci, a căror urmări triste le simţim în lăţirea nazarenismului, a neconfesionalismului şi a concubinatelor.

De şi aceste rele grozave nu se lătesc aşa tare între Români ca între cele alalte popóre din patrie, totuşi nu putem nega, că ele pot prinde rădăcină şi în sinul poporului nostru şi a-i ataca chiar esistenţa naţională.

Nazarenismul s'a aréat şi în unele comune românesci din părţile ungurene. Faptul acesta nu se póte ascunde, cum au făcut unele foii românesci, cari publicând statistica acestei secte n'au spus, că numărăm până acum mai multe sute de Români nazareni, cari aparţinînd unei secte compuse în majoritate covfşitoare din Magiari, sînt în cea mai

mare primejdie de a-şi perde nu numai mántuirea sufletescă, ci şi naţionalitatea.

Deosebirea, ce este între dreptul matrimonial civil şi între dreptul matrimonial bisericesc, şi multele umblări şi cheltueli, până ce însuráteii pot implini şi ceea ce le prescrie statul şi ceea ce le poruncesce sfînta biserică, au îngrenat preste măsură închierea căsătoriilor legiuite, şi ast fel au dat ansă la sporirea concubinatelor şi între Români.

Réul acesta trebuie combătut şi stirpit de timpuriu, căci el atacă esistenţa familiei, care este temelia ori cărei societăţi şi condiţiunea de esistenţă a ori cărui popor.

Asupra mijlócelor, ce trebuie să le întrebuintăm la stirpirea acestui réu, ar fi bine, să mediteze şi să se consulte a dese ori preoţimea nóstră în convenirile şi conferenţele, ce le ţin în fie care an sub presiul protopopilor, căci de şi principiile pentru combaterea réului sînt stabilite şi cunoscute fie cărui preot din ceea ce a învăţat în seminariu din teologia pastorală, şi mai târziu din numérosele instrucţiuni emenate de la Episcopat, totuşi aplicarea principiilor variază după varietatea împrejurărilor locale, cari numai preoţilor din ţinutul respectiv pot fi cunoscute.

Noi de astă dată voim, să atragem atenţiunea preoţimii asupra procedurii prescrie de sinodul archidiecezan din 1889 cu privire la stirpirea concubinatelor. Avem cunoscînţa pozitivă, că

procedura acésta s'a aplicat cu mult succes în unele districte protopopesci, şi de aceea cu drept cuvînt putem spera, că aplicarea ei generală ar avé rezultate îmbucurátore pretutindenia.

Aplicarea acestei proceduri inse întimpină une ori greutăţi din partea organelor administrative, pe cum se póte vedé din următoriu cas.

Într'o parochie un anumit individ greco-catolic alungându-şi soţia legiuită a trăit doi ani în concubinat cu o femeie stricată. Parochul s'a silit a face pe creştinul acesta, să-şi curme o viaţă, care era mare smintélă pentru cei alalţi credincioşi. Tóte mijlócele prescrie de sinodul archidiecezan din 1889 au fost aplicate în scopul acesta; ele au rémas inse fără de efect.

Atunci parochul ameninţă pe poporanul său păcátos, că dacă nu se îndreptă şi nu curmă smintéla, în cas de mórte nu-l va îngropa cu ceremonialul prescri de sfînta biserică şi nu va lăsa, să-i tragă clopotele, sau cu alte cuvinte preotul se va presenta, — pe cum şi trebuie, — la înmormintarea lui, inse numai în vesmînt talar, dar în ornate bisericesci nu se va îmbrăca şi prohod nu-i va ţiné.

Într'aceea poporanul amintit móre pe neasteptate fără a se puté împărtaşii cu sfintele taine, ér prutul se vede silit a esecuta aceea, ce i spusese încă fiind el în viaţă.

Un frate al reposatului void, să împedece esecutarea dispoziţiunilor făcute

Feuilleton.

Să-şi lea crucea sa.

Trei sute de ani au trecut, de când în 5 Februar 1597 au murit pe cruce în Nagasachi douăzeci şi şese creştini: preoţi, călugări şi mireni. Cu martiriul lor se începu o persecutare, care ţinu ca la o sută de ani şi adevérat că îmbogăţi biserica cu multe mi de martiri, dară de altă parte se sfârşi cu aceea, că de o cam dată se nimici în Iaponia de tot religia catolică.

Întemeiatoriu bisericii din Iaponia a fost Francisc Xaveriu. În anul 1549 ajunse acest „Apostol al Indiei“ întâia dată pe pămîntul acestei împărăţii insulare frumoase. Lucrarea încreştinării, carea o începuse el în chip aşa de binecuvîntat, o continuară cu succes fórté frumos soţii lui din tinéru ord al Iesuiţilor. La aceştia se mai alipiră mai târziu (1593) şi Franciscanii şi (1602) Dominicani. Aşa de mare a fost rîvna şi succesul acestor bărbaţi apostolici, căt misi-onarii în anul 1607, aşa dară la o jumătate de veac după sosirea celor dintăiu vestitori ai Evangheliei în Iaponia, numărără 750.000

de creştini catolici, cari în parte mare se ţinea de clasele cele mai de frunte. Alte isvóre ne grăesc despre preste un milion şi jumătate de creştini. Se putea nutri sperarea cea mai bună, că în alţi cinc zece de ani Iaponia se va face o împărătie creştină.

Atunci sub împératul Taicosama, care cu forţă mare de domitoriu unise întrégă împărătia Iaponă sub sceptrul său, a erupt în anul 1596 cea dintăiu persecutare sângerósă a creştinilor. Despre cauzele ei nu grăim: ele aruncă o lumină fórté tristă preste creştinismul aşa numiţilor reformaţi. Ne mărginim la aceea, că zugravim statornicia aceea eroică, carea biserica tinérá Iaponeză o dovedi în mijlocul luptei sângeróse. Vestea, că s'a hotărît junghierea tuturor creştinilor, nu numai că nu-i înspăimîntă, ci dimpotrivă trezi într'înşii o însufleţire sfîntă. Toţi se pregătiau pentru mórtea de martir, şi mi de catichumeni primiră botezul nemijlocit înainte de isbucnirea persecuţiunii. Din perioada acésta de pregătire relevăm numai câte va trăsături.

După ce edictul împératului îndreptat împotriva creştinilor ajunsese la cunoscînţa publică, un prunc de patru ani întrebă pe

un preot Iesuit, dacă e adevérat, că toţi creştinii au acum, să mórá. Preotul îi spuse, că da, şi-l întrebă: „Dară ce vei răspunde, dacă te vor întreba, că de ce religie te ţii?“ Pruncul răspunse: „Eu voi zice cu glas tare şi limpede: Sînt creştin.“ „Dar dacă vor voi, să te ucidă, ce vei face atunci?“ „Atunci voi face aşa,“ zise pruncul, se aruncă în genunchi, îşi adună mâinile spre rugăciune, îşi plecă micul cap şi-şi întinse grumazii, ca şi cum i-ar îmbia, ca să i-l taie. „Dar când ghidele va ridica sabia şi va voi, să-ţi taie capul, ce vei zice atunci?“ întrebă preotul mai de parte. Pruncul începu acum, să plângă credénd, că omul atunci are să zică óre ce, ce el nu a auđit în instrucţia religioasă; căci în instrucţia acésta nu auđise nici o dată, ce are, să zică omul atunci, când îi taie capul. Dar fără de veste se gândi una şi zise: „Eu atunci voi zice neîncetat: Iusue! Marie! Iusue! Marie! până când imi vor fi tăiat capul.“ Apoi se sculă, se duse la preot şi-l rugă: „Părinte, dar dacă mai este óre ce, ce am, să zic, te rog, învaţă-mă.“

Aşa dar până şi pruncul era gata, să rabde mórtea de martir, şi întru adevér în persecuţia acésta a fost un număr mare de

de parochul, alergă la protopretorele, care apoi dade în scris poruncă aspră parochului, să îngrope pe reposatul cu totă solemnitatea prescrisă de ritualul bisericii, căci la cas contrar îl va sili la acesta cu forța brachială.

Parochul temându-se de un scandal mare, ce s'ar fi putut întâmpla prin întervenirea gendarmilor, împlini pofta protopretorelui, înse în același timp făcu arătare la autoritatea superioară bisericească și ceru satisfacție.

Autoritatea bisericească în urma acestora scrise la vicecomitele comitatului respectiv, îi arătă, că parochul nu a făcut alt ceva, de cât că și-a împlinit datorința, ce i-o impuneau sfintele canoane, și că prin urmare protopretorele a comis abus cu oficiul atunci, când a amenințat cu forța brachială pe parochul, ca să facă un lucru contrar convingerii sale religioase și sfintelor canoane. Prin această procedură protopretorele a vătămât paragraful prim din articolul de lege XLIII din 1895, care zice, că „nu este ertat a sili pe nimenia la împlinirea de fapte religioase, cari nu se unesc cu credința lui“. Protopretorele nu-și poate scusa fapta cu paragraful 115 din articolul de lege XIV din 1876, care dispune, „că organul bisericesc, care ar împede ingroparea cadavrului la timpul prescris, trebuie să se tragă la răspundere strictă“. Căci parochul nu a împedat ingroparea cadavrului, ci din contră a dispus ingroparea lui, înse fără de prohod, de ore ce repausatul se făcuse nevrednic de cinstea acesta, care nu se poate da celor ce nu trăesc după poruncile bisericii. Apoi dacă preotul ar fi greșit, protopretorul nu era în drept a-l amenința cu forța brachială, ci numai a cere, ca parochul să fie tras la răspundere prin autoritatea sa bisericească.

Întervenirea autorității bisericesci superioare la vicecomite a avut efect. Organele administrative împreună cu protopretorele au recunoscut, că nu au purces corect, când preotul a fost amenințat cu forța brachială, dacă nu va da mortului înmormintare eclesiastică.

Noi am crezut a fi de folos preoțimii noastre publicarea acestui cas, pentru ca fie care preot să scie, cum să se apere față cu ast fel de volnicii ale organelor administrative, și să potă esecuta la timpul său dispușerile sfintei biserici față cu concubinari.

Nu noi le zicem. — În „Tribuna“ din 6 a c. „Călătorescu“ publică un raport despre stările din Bucovina. Reproducem din raportul acesta următoarele:

„Când am început a publica unele din cele multe nedreptăți, ce se comiteau zilnic de către dnii patentați, sbierați și injurați dnii cu musca pe căciulă. Un consilier consistorial chiar s'a și exprimat, că acesta o fac nisce prașcăi, cari n'au alta de lucru. Opiniunea celor din consistor era, că mulți cooperatori s'au aliat a-i demasca. În cât este adevărată această opiniune, o las pe sama lor, destul că gazetele de preste Carpați le vîrșe frica în oșe. Și nu potă fi alt fel. Azi lumea s'a deșteptat, și ochii Românilor de preste tot rotogolul pămîntului s'au aștințit asupra țerișorei noastre, în care câți va omeni și-au eliberat brevetul de a băga bețe în rôtele progresului și a-și bate joc de aspirațiunile clerului tînăr. Sciut este, că clerul atât la noi în țară, pe cum și în alte țeri, unde a ajuns de a fi luminat, este un factor important în ale progresului națiunii.

„Multe au fost cauzele, cari au oprit pe clerul nostru bucovinean de a forma un corp cu națiunea, pe care o păstoria. Azi avem preoți ieșiți din massa poporului, din opincă, și nu ca în zilele bătrâne, unde preoții se recrutați numai din fii de preoți, și clerul forma o castă separată. De aceea am ajuns de a ave și mai mulți preoți cu

tragere de inimă pentru biéta opincă impilată, și acești pioneri ai unui viitor mai ferice nu mai consideră națiunea ca o be numai bună de muls și tuns, ci lucră spre a o vedé fericită.

„A fost deci un lucru natural, că lumea de azi să nu se împace cu lumea de ieri, care nu cunosea alte aspirațiuni de cât de a-și umplé burta și chimirul. Idolul celor de ieri era burta, a celor de azi fericea națiunii și prosperarea bisericii.

„Spre a ajunge la această înaltă misiune a trebuit de a convinge pe toți cei înruginiți în rele, că le-a trecut timpul rodniciei lor activității în prosperarea nepotismului și a simoniilor.“

La adresa „Telegraștilor“. — „Albina“ și-a ținut adunarea sa generală în săptămâna trecută. La această adunare s'au înfățișat ca și în alți ani mulți membri esteri, pentru că asta o cere, dacă nu alta, cel puțin prestigiul celui dintăi institut românesc de bani. Din Blaș au participat la adunare domni acționari Ioan M. Moldovan preposit, Dr Augustin Bunea secretarul mitropolitan, Ștefan Pop notar consistorial, Aurel C. Domșa comptabilul casei centrale archidieceșane și Petru Suciú fostul provisor al dominiului mitropolitan, acum preot în Săbadul de Câmpie. Bine să se însemne, că acești domni representați cam 300 acții, adecă și interesele fondurilor noastre archidieceșane.

Și ce cred cetitorii nostri, cum au întâmpinat domni de la „Albina“ participarea omenilor nostri?

Éta ce spune „Telegraful Român“, organul lor de publicitate:

„Albina“ regina institutelor noastre de credit și economii și-a ținut Lună în săptămâna acesta adunarea sa generală în frumoșă cojniță din strada Măcelarilor. Acționarii s'au adunat din toate părțile, pe cum se adună albinele golomoș la găuricea stupului, când se pregătesce de roit. Interesantă a fost apariția capitlului gr. cat. de Alba Iulia și Făgăraș, care a venit cu „joc-un-poc“ cum

prunci, cari au răbdat cu statornicie chinurile cele mai îngrozitoare.

Muierile și feciôrele încă se pregătiați la mórte. Mórtea pe cruce era în Iaponia chipul obișnuit de esecutare, și cei ce aveau, să se restignescă, se legați pe cruce îmbrăcați în hañele lor. De aceea muierile și feciôrele creștine gătiați pe sama sa și pe sama la ai sêi hañe frumoșe de sêrbătore, pentru ca gătiați ca de nuntă să întâmpine mórtea și prin mórte pe cerescul său Mire. În o casă creștină de frunte muierile și feciôrele erau cuprinse cu gătirea hañelor acestora de sêrbătore. În familie era și un moșneag de 70 de ani, care de curênd se făcuse creștin. Mai înainte de aceea fuse general în armata japoneză. Când auđi acuma, că creștinii au, să móră fără de arme, el acesta nu putea, să o cuprindă, căci încă nu avea idea adevărată a martiriului creștin. Iși lăă deci vechea sabie de pe părete, o scóse din tēcă, o scutură în aer, ca și cum ar fi încă tînăr, și zise: „Da, voiú, să moriú, înse nu ca un laș, carele nu scie, să se apere; voiú, să moriú ca un viteaz, cu sabia în mână.“ Cercară a-l face, să pricepă, că creștinul are, să rabde mórtea de martir, fără ca să se apere. Bêtrâna lui minte de ostaș multă vreme nu putu, să o cuprindă acesta. Numai dacă auđi, cum fetele și nepótele lui lucrând la hañele de sêrbătore povestiau despre aceea, că ce vor zice și cum se vor ruga înainte de martiriú și pe

cruce, numai atunci se lumina pe încetul și începu a cunóșe o vitejie nouă: vitejia suferirii în răbdare, carea e cu mult mai pe sus și recere curaj cu mult mai mare de cât vitejia ostașului în bătălie. El anină sabia érá de părete și declară, că e gata a răbda ca un miel mórtea de martir.

Talcosama în isbucnirea cea dintăi a mâniei sale osîndise pe toți creștinii la mórte. Pe încetul se mai îmblândi mânia lui. Ér dacă i spuseră, că ar fi ca la un milion de creștinii, cari să se ucidă, atunci se înspălmîntă și declară, că nu i-a fost intenția, să se vârsescă o vêrsare de sânge așa de mare. A poruncit deci, ca de o cam dată să se ucidă numai 200 de creștinii, pentru ca acesta să înfrice pe cei alalți și să-i înduplece, ca să se lapede de religia creștină. Mai apoi a redus la 50 numărul acelor, cari să se ucidă, și în sfârșit a rînduit, ca să se restignescă numai misionarii cei veniți din Spania, adecă Franciscanii, și credincioșii lor.

În cetatea Osaca Franciscanii aveau o mănăstire. Asta o încunjurară ostașii. Când sbirii intrară, ca să prindă pe misionarii, găsiră în biserică cinci zeci de creștinii, cari se adunaseră aci, pentru ca prin primirea sfintelor tañe să se întărescă pentru a răbda mórtea de martir dimpreună cu părinții Franciscanii. Înse ostașii arestară numai pe Franciscanul Petru Baptista. Acesta s'a și făcut mai apoi conducătorul cetei glorioșe

de martiri. A fară de aceea mai arestară încă trei creștinii, cari li-s'au numit cu numele dându-li-se porunca de arestare. Între acești trei a fost și un prunc de 10 ani a nume Ludovic, care a fost ministrantul părintelui Petru la altariú și membru în ordn al treilea al s. Francisc. Părintele Petru Baptista întru început nu voia, să declare pe micul Ludovic de membru al ordului și să-l pună prin declararea acesta în lista martirilor. Dară pruncul nu i-a dat pace și i-a rugat cu lacrimi în ochi așa, că mai pe urmă totuși i-a scris în listă.

În mănăstirea din Meaco au prins cinci Franciscanii și doi spre zece laici membri din ordn al treilea al s. Francisc. Când ostașii au pătruns în mănăstire pentru a aresta pe acei preoți și laici, pentru arestarea cărora primiseră mandat, s'a întâmplat un lucru vrednic de a fi însemnat. Între creștinii aceia, cari aveau, să fie arestați, era și unul cu numele Matia. Când ostașii intrară, pentru ca să-i prindă, Matia lipsia, de și era scris în listă. El pe semne ieșise cu ceva mai înainte din mănăstire avênd ore ce de isprăvit în cetate. Ostașii alergară prin casa întrégă cercând pretutindenea pe Matia. Înse în zădar. În sfârșit se înfățișă înaintea lor un om zicându-le: „Voi cercati pe un Matia; eu adevărat că nu sînt acela, pe care-l cercati, dară și pe mine mă chemă Matia, și eu încă sînt creștin. Dacă vè ajunge atâta, atunci luați-mé pe mine în locul celui alalt

s'ar zice bine romănesce, sau cum zice neamțul:

„Mit Kind und Kegel und Stuhl und Tisch,
„Mit Kisten und Kasten und Federwisch.

„În fruntea capitulului era chiar reverendissimul domn I. Moldovan, vicariul capitular. Dsa, cum se scie, se interesază foarte mult de chestiuni financiare, ceea ce a dovedit-o și de astă dată preferind a veni la adunarea „Albinei“ chiar cu risicul de a-și mai amâna ținerea discursului de recepțiune la adunarea Academiei, unde cu jind este adastat din partea academicianilor, cari de trei ani tot doresc a-l cunoște simpatica fisognomie. Am mai remarcat între membrii capitulului pe părintele Bunea, oratorul funebral și ocașional, care durere, aici n'a avut prilej, să-și afirme talentul. Acestora li-s'a atașat statul major unit din Sibiu, dl Raț, prezedentul partidului național român din Transilvania și Ungaria, dl Bardossy economist teoretic, dl Togan cooperador etc. etc. — Adunarea decurgea în liniște: „primim“, „primim“ intrupea numai liniștea. Dar sosi punctul: Realegerea membrilor în direcțiune. Aici albinele începură, sa băjbăie, ca și când ar fi intrat un vespe în căta lor, pe care voiaș, să-l gonască. Și s'a făcut éraš liniște, numai după ce candidatul de căpetenie al capitulului a capitulat de două ori după olaltă... După acesta capitulul s'a depărtat. Avea în frunte pe Moldovan academicianul, Bunea oratorul, Raț prezedent, Togan cooperador, și în inima lor întristăciune mare și convingerea: că nu ajungî la ori ce scop „viribus unitis“. — Sperăm inse, că această neishindă nu-l va descuraja, ei și pe viitor își vor arêta dragostea și interesul lor, dar mai ales interesul față de „Albina“ venind în număr cât de complet la adunările generale... Nădejdea în un viitor mai bun e o virtute creștinescă, și o mângăere pentru decepțiunii îndurate!“

Comentar la tôte acestea nu mai e de lipsă. Din cuvintele citate se vede:

1. Dispreț și batjocură la adresa unor bărbați, cari cheltuesc dintr'al lor și ostenesce

pentru a controla mersul unei întreprinderi, la care și ei sînt interesați, dar sînt interesate cu zece de mii de floreni mai ales fonduri publice archidieceșane.

2. Dispreț și batjocură la adresa venerabilului preposit al capitulului nostru mitropolitan, căruia cu cea mai vedită rea credință i-se impută, că n'a mers la ședințele academiei române, măcar că scriitorul infecției literare telegrafiste scia bine, că dacă prepositul nostru nu se află în București, vina o pörtă guvernul, care nu l-a eliberat pasaport de trecere.

3. Ură față și de numele de „unit“, pentru că bărbatul pe care ómenii nostri ar fi dorit, să-l vadă în direcțiunea „Albinei“, numără în ori ce privință de zece ori atâta, cât cel puțin jumătate din actualii directori ai „Albinei“ și altă vină nu are, de cât că e unit.

Scurt și limpede: Cel ce a scris cele citate, și cei ce l-au inspirat, sînt nisce stîrpituri!

Tarifa vamală autonomă. — După ce pertractările cu privire la închierea pactului economic și vamal între ambele părți ale monarchiei noastre întimpină mari dificultăți, dieta Ungariei încă în Decembre a. tr. a îndrumat guvernul, ca în timpul cel mai scurt să adune datele și să facă calculul cu privire la tarifa autonomă ungară și respective închierea convențiunii comerciale și vamale cu Austria, să formuleze un plan de tarifă autonomă și în fine spre judecarea acestui plan să concheme bărbați de specialitate, agricultori, industriași și comercianți.

Pe cum anunță zfarele din Budapesta, ministrul de comerț a și adunat datele de lipsă și a formulat proiectul pentru tarifa autonomă, care se va desbete în cel mai de aprópe consiliu de ministri. Tarifa autonomă cuprinde cam 400 de poziții vamale, cari sînt de trei specii, a anume: a) *vămă financiale*, cu cari se tacséză acei articoli importați, cari nu se pot produce în țară,

cum sînt produsele coloniale etc.; b) *vămă protectioniste*, cari se impun pe acei articoli din străinătate, de cari se produc și în țară, cum sînt articoli de artă și industrie etc., și c) *vămă prohibitive*, cari se referesc mai ales la produsele agricole.

Tarifa autonomă ungară, dacă se va introduce, va provoca rășboiul vamal cu Austria, din care mai mult va perde clasa agricolă ungară, neavînd unde-și valora diversele sale produse de o parte, de alta se vor scumpi articoli industriali, de cari au lipsă economii.

Revistă bisericășă.

Roma.

Pe cum se anunță din Roma, scirea, că Papa s'ar fi oferit de arbitru între Spania și Uniunea americană, nu coreșpunde adevărului, căci oferirea presupune recercarea celor două puteri interesate. E adevărat inse, că Papa și-a manifestat dorința de a se evita conflictele și de a se rezolvi diferințele pe cale pacifică. În Madrid și-a descoperit Papa dorința prin nunțiul de acolo, érá în Washington prin arhiepiscopul Ireland.

În consistoriul din 24 l. tr. Papa a descoperit colegiului cardinalișii, că ambii cardinali creați în consistoriul din 22 Iuniu 1896 și reservați în pectore au repausat, deci de presente sînt 11 locuri vacante în sacral colegiu.

În 31 l. tr. Sfinția Sa a primit în audiență pe peregrinul din Ungaria în număr cam de 200.

Franța.

Negoțiările dintre guvernul francez și S. Scaun Apostolic în cestiunea episcopilor vacante în parte au condus la rezultat satisfăcătoriu. În urma acestuia guvernul republicei a numit pe Msgr. Maillot vicariul din Dijon de episcop ip Saint-Claude, pe Msgr. Mennier vicariul

și mé duceți în închisóre.“ Ostași sätul fiind de alergarea cea multă și zădarnică se invoiră și duseră pe omul acesta eroic la închisóre și la mörte în locul celui alalt.

În Meaco ostași intrară și în casa Iesuiților. Acolo găsiră pe Iaponezul Paul Michi, care era de 33 de ani și ar fi avut, să se facă preste un an preot. El pe atunci a fost predicatorul cel mai bun în Iaponia. A fără de el ostași mai arestară pe scolaristic Iaponez Ioan de pe insula Goto și pe fratele laic și portariul casei Iacob Chisai cel de 64 de ani.

În 2 Ianuariu 1597 erau adunați în închisóre din Meaco toți martirii: 6 Franciscani, 3 Iesuiți și 15 laici, la olaltă 24. Mai apoi li-se inșotiră în drum încă 2 creștini așa, că gloriósa ceta crescu la 26. A fără de cei 6 Franciscani, cari erau Spanioli, toți cei alaltți 20. chiar și cei trei Iesuiți, erau Iaponezi. Între cei prinși a fără de Ludovic cel de 10 ani mai erau încă doi prunci, a nume Antoniu de 13 și Toma de 14 ani. Ei au fost asemenea ministranți de ai Franciscanilor și membri în ordul al treilea al S. Francisc și de aceea aveau, să möră. Tatăl lui Toma încă era în ceta martirilor.

În 3 Ianuariu le-au ciuntat o parte din urechea stingă, pentru ca ast fel să-l timbreze de făcători de rele. Când ghidele avu, să o facă acesta micului Toma. el îi zise: „Satură-te cu sânge de creștin, și dacă

vei, poți, să-mi ciungăresci și urechea cea dreptă.“

Acuma îi puseră pe caré, pentru ca la porunca împăratului să-l pörte prin cetățile mai de frunte ale împărației, dară mai ales pe acolo, pe unde erau creștini. Acesta o făcură, parte pentru ca să înfrice pe creștini, parte pentru ca să bage gróză în păgâni, ca nu cum va să se încreștineze.

Dară lucrul acesta a provocat chiar contrariul. În multe cetăți primiră în chip triumfal pe cei osindiți la mörte. Stradele cetăților pe alocuria erau presărate cu nășip, ceea ce de alte ori se întâmpla în Iaponia numai atunci, când primiaș pe împăratul. Creștinii de multe ori se urcaș în caréle martirilor și strigaș: „Îvingere! Îvingere! Martirii! Martirii!“ Ei voiaș, să möră dimpreună cu cei osindiți. Ghidii trebuiaș, să-l tragă cu forța jos din caré și să-l depărteze.

Compătimire deosebită stîrniră cei trei prunci Ludovic, Antoniu și Toma. Până și pe păgâni îi mișca vederea lor, și ei ziceaș: „Ce cruđime e a duce până și prunci la mörte din cauza religiei!“

De pe caréle lor martirii predicaș pretutindenea cu succes creștinismul. În închisorile acelea, în cari avură, să petrecă cele două nopți, Iesuitul Paul Michi încreștină mai mulți arestați. Pe un ofișer, care conduse ceta va vreme transportarea arestaților, încă îl dobtndi lui Christos Paul

Michi. Bonțiș, adecă preoțiș păgâni, de furie nu mai sciaș, ce să facă.

Dară arestațiș avură și suferințe. Ei avură, să călătorésca în dricul Iernii în caréle acelea îmbrăcați în haie sērăcacióse. Pe alocuria păgâniș îi insultaș așa, că martirii avură prilej de a se aseména lui Christos.

Doi creștini îi inșotiaș de bună voe pretutindenea și le serviaș. În sfârșit îi întrebără ostașiș, dacă și ei sînt creștini. Ei răspunseră, că da, și atunci ostașiș îi prinseră și-l puseră și pe ei între cei osindiți la mörte. Așa se urcă numărul martirilor la 26.

În 4 Ianuariu mărturisitoriș ajunseră în sfârșit în Nagasachi. Aci aveau, să fie uciși. În presara morții se mărturisiră, pentru ca nu cum va din cauza vre unui păcat neiertat să se lipsésca de grația martiriului.

În presara martiriului scrisse Toma mamei sale o epistolă. Ea să grijésca bine, ca frațiș lui nu cum va să ajungă în mâni păgâne și să-și pörda credința. „De cum va mai apoi nu vor mai fi preoțiș,“ așa îi serie, „cărora să-ți mărturisesci păcatele, atunci să scii, că e de ajuns, dacă din iubire față cu Dumnezeuș vei nutri părere de rău pentru păcate.“ Adam și Eva încă s'au mântuit în acest chip. Așa a învățat de la părintele misionar.

De micul Antoniu și Ludovic se apropiă isпита. Se înfățișară adecă părințiș lui Antoniu și-l rugară, să-și mântuésca viața. Dară

de Avignon de episcop în Evreut, în Mans a numit episcop pe Bonfils, în Vennes pe Latienle, în Troyes pe Pelacot și în Soissons pe Derameour. Patru scaune episcopesci au rămas vacante din cauza, că s. Scaun Apostolic n'a acceptat pe candidații guvernului.

Revistă politică.

Afaceri interne.

Camera deputaților în 2 a c. a ținut o ședință pro forma, în care presidentul dietei a notificat, că și casa de sus a primit proiectul de lege referitor la perpetuarea amintirii legilor din 1848 și ținerea unei ședințe comune festive în 11 April a. c.

Apoi ministrul de honveți a cerut un credit extraordinar de 294,000 fl., era ministrul de agricultură a prezentat proiectul de lege despre manipularea pădurilor comunale și a altor teritorii acomodare spre împădurire de către stat.

Tot în 2 a c. a ținut ședință și casa magnaților în cesiunea bugetului pe 1898. De astă dată au criticat destul de aspru politica agrară-socială a guvernului chiar și aderenții lui accentuând, că prin ordinațiuni ministeriale nu se poate sana răul. Conte Esztherházy Miklós Móric acuză liberalismul modern, care urmărește scopuri egoistice. Pentru decadența actuală e culpabil atât guvernul cât și partidul, care îl susține; cu bucurie constată, că în țară se observă o reacțiune salutară. Partidul popular va

el le răspunse: „Sufletul meu e al lui Dumnezeu. De la Dumnezeu, care m'a zidit, sperez puterea de a răbda mărtașă de martir. Nu mă plângeți pe mine, ci plângeți pe păgân, care per pe vecie, dacă nu se întorc.“ Guvernorul de Nagasachi fu în apropiere și auzi cuvintele acestea. El nu uria pe creștinii; de aceea dorind, să mântuască pe Antoniu din gura morții, sări părinților într'ajutoriu și-i zise: „Te voi primi în casa mea și te voi ține ca pe fiul meu; talentul tău îți promite un viitoriu frumos. Te voi recomanda împăratului, și el la timpul său te va înălța, dacă te vei lăpăda de religia creștină.“ Dară pruncul îi răspunse: „Mă ții de nebun, că gândesci, că voi preferi viața cea trecătoare celei veșnice? Eu nu mă tem de moarte, ci doresc, să mor pentru Christos, care mai întâiu a murit pentru mine.“ Și n'a voit, să mai stea de vorbă cu guvernorul.

Acesta ispiti acuma pe Ludovic. „Viața ta e în mâna mea,“ îi zise. „Voi, să-ți dăruiesc viața, dacă vei intra în serviciul meu.“ Băețul răspunse cu dragoste fiască: „Eu stau de tot în serviciul părintelui Petru. Eu fac tot, ceea ce-mi zice el.“ Părintele Petru era lângă el și-i zise: „Spune guvernului că vei, să intri în serviciul lui, dacă te va lăsa, să rămâi creștin.“ Guvernorul nu se învoi. Ludovic zise deci: „Atunci nu doresc, să trăiesc. Ar fi un schimb rău, dacă aș da viața cea veșnică pentru ce trecătoare.“

Sosise și tatăl asemenea încreștinat al lui Ioan din Goto. Ioan îi cădu în grumazi și-l îmbrățișă zicându-i: „Tată, vești, ce jertfă are să aducă omul, pentru ca să-și mântuască sufletul.“ Tatăl lui se bucura, că are un fiu, pe carele Dumnezeu l-a învrednicit de moarte de martir.

(Va urma.)

formula revisiunea legilor politice bisericesci, când va avea de lucru cu un guvern, în care să se potoa încrede. Nega, că țara ar fi condusă de aceleași sentimente ca și guvernul, pe cum se zice în adresa omagială către regele. Este lipsă de tact din partea guvernului de a amesteca pe regele în serbare înainte de a se fi convins despre unanimitatea tuturor factorilor vieții publice cu privire la serbarea legilor din 1848. Părerea oratorului este, că mai cu scop ar fi, să se serbeze în locul legilor din 1848 constituțiunea din 1867.

La desbaterea specială a bugetului arhiepiscopul Császka observă, că din incidentul votării bugetului să nu se deducă consecințe în detrimentul fondurilor catolice ale universității din Budapesta.

La alegerile comunale din Fiume din nouă au învins autonomiștii. Reprezentanța se va întruni după Paști, când se va alege primarul.

Austria.

Ministrul de finanțe Kaizl în espeseul său promite, că va ridica salariile oficialilor, va șterge în curând timbrele de ziare, vama de drumuri, care e odioasă, se va sista cu totul, va propune modificarea legii de competențe, așa cât poporul să nu mai fie îngreunat la cumperarea de imobile.

Deputatul Mauthner vorbind despre pactul economic cu Ungaria recunoște, că nimicirea lui ar provoca mari calamități în ambele părți ale monarhiei. Austria trimite în Ungaria diverse produse economice și industriale în valoare de 445 milioane, era Ungaria în Austria 417 milioane, pe când în cele alalte țări numai 140 milioane. Deci pactul e cesiune de existență și pentru Ungaria, chiar de aceea ar trebui să fie Magiarilor mai echitabili în pretensiunile lor. Alt cum Austria e destul de tare spre a respinge pretensiunile exagerate ale Ungariei.

În 3 a c. s'a ținut în Viena consiliu comun de ministri sub presiunea contelui Goluchowski luând parte pe lângă Goluchowski și ministrul comun de finanțe Kállay, cel de răboi și șeful marinei, pe cum și ministrul președinții și de finanțe austriaci și ungari.

În consiliu comun al ministrilor s'a desbătut bugetul, ce se va prezenta delegațiilor convocate pe 9 Mai în Budapesta.

Franta.

Curtea de casație a nimicit sentința adusă de tribunal în procesul Zola pe motivul, că Zola prin articolii din „Aurore“ nu a vătămât pe ministrul de răboi, ci pe tribunalul militar, deci acesta trebuia să intenteze proces, era nu ministrul.

Radicalii au atacat în parlament pe judecătorii, cari au funcționat în procesul Zola. Ministrul Méline a apărut pe judecători și a declarat, că în afacerea Zola n'a intrat încă prescripțiunea. Opiniunea publică poftesce renoirea procesului. Sindicatul Dreyfuss din nou ridică prin ziare acuze asupra maiorului Esterházy

presentându-l ca trădător, pe când pe Dreyfuss ca pe unul, care a fost condamnat pe nedreptul.

Turcia.

În Petersburg s'a formulat un plan pentru pacificarea Cretei. În sensul acestui plan, pe cum scrie „Pol. Corr.“, admiralii, cari conduc escadra rusă, franceză, engleză și italiană din apele cretene, să se pună în conțelegere cu fruntașii adunării naționale din Creta spre a introduce o administrație comună amesurat principiilor enunțate de ambasadorii marilor puteri din Constantinopol cu privire la autonomia insulei. Ast fel Cretenii să se organizeze sub conducerea propriilor conducători și a reprezentanților militari europeni, cari garantează a păstra ordinea și a da poporul cu noua formă de guvernare. Puterile vor mijloci și garanta pentru Creta un împrumut spre executarea reformelor de lipsă.

Grecia.

Garantarea împrumutului grecesc de către Rusia, Franța și Anglia a produs în Atena cea mai bună impresiune. Camera a aprobat guvernului mijlocele spre evacuarea Tesaliei. Ședințele camerei s'au amânat pe 14 zile. Probabil, că nu se va mai uni camera de acum, ci se vor escrie alegeri nouă.

Cei doi atentatori asupra vieții regelui au fost osindiți la moarte.

Spania și America.

Se crede, că răboiul între Spania și Statele unite este neevitabil. Se zice, că Americanii pretind, ca insula Cuba să se declare de independentă, și nu admit nici protectoratul Spaniei, nici alt raport de stat dintre Cuba și Spania. Uniunea deja de mai mulți ani și-a dat silința, să amelioreze stările din Cuba și să asigure averea și viața supușilor săi de pe această insulă, guvernul spaniol înse în loc de a liniști spiritele le-a provocat și a dat ansă la atrocități. Cufundarea năii „Maine“ au cauzat-o Spaniolii. Acestea, pe cum și împrejurarea, că guvernul spaniol nu voesce a rebonifica pe Americanii, cari au suferit daune în urma răboiului civil din Cuba, îndreptățesc Uniunea, să întrevină și încă la cas de lipsă și cu forța armată.

Guvernul spaniol la rindul său pretinde, ca Uniunea să-și retragă flota din Key-West. Se prevede înse, că Americanii nu vor ceda. Reprezentanții puterilor europene din Washington, între cari și nunciul papal, se încercă, să mijlocască menținerea păcii, Americanii înse nu vreau, să scie de nici o intervențiune europeană.

Sina.

Opera de împărțire a vastului imperiu sinez se continuă. După Germania a închiat tractat cu guvernul sinez Rusia. În sensul tractatului trupele sineze s'au

retras din Port-Arthur și Talien-Van, și s'a ocupat acest teritor de armata rusă. De asemenea a luat Rusia măsurile spre a ocupa și teritoriul de pe peninsula Liao-Ciung cedat Rusiei. Anglia pretinde de la Sina sinul Veî-Hai-Vei. Anglezii ajungând în posesiunea acestui sin pot influența mai mult asupra guvernului central din Peking.

Corespondințe.

Br. în 14 Martie 1898.

Onorată Redacțiune!

Confratele Hubic în numărul 50 din a. trecut al „Unirii“ formulează o propunere stătătoare din 5 puncte drept rezultat al celor desfășurate de dsa în colonele „Unirii“ cu deosebire în cântările s. noastre biserică.

În punctul 1. cere, să se stabilească un loc și un timp anumit pentru ținerea unui congres bisericesc. Fiind că acest punct implicite cuprinde în sine și cele alalte, voi persista și eu numai la acest punct. Sînt de acord cu confratele Hubic. Numai un congres bisericesc este în stare, să aducă în mod valid decisiuni și hotărîri obligătore pentru întregă biserică noastră, și ărăși numai atari decisiuni se pot impune tuturor, pe cari îi privesc, cari se aduc de către supremul for competent în această privință.

Dar ore conciliile de mai înainte n'au adus atari hotărîri? Dacă răsfoim Conciliul provincial I., la Titlul VI. Cap V. aflăm: „Inse spre ușurarea învățaturii cântărilor sacre și spre introducerea și conservarea unității în acelea Sinodul decide, ca putînd fi să se compună în note musicale cele 8 versuri cu variațiunile lor, introducînde la toate instituturile de învățămînt din această provincă biserică.“ Eță dar decisiunea adusă de mult de către forul competent! Și ore astăzi după aproape 30 ani de atunci observăm ceva ameliorare sau îndreptare în această privință? S'a înființat ici colo câte un cor, dar casurile acestea sînt sporadice, și putem zice, că sîntem tot acolo, unde am fost și până atunci. Nu voi, să invinuesc pe nimeni pentru acest lucru, dar atîta este cert, că cauza principală a stagnării este indolența și nepăsarea de sus până jos. Instrucțiunea mancă și superficială, ce se dă în acest respect alumnilor seminariali și preparandiali, lipsa de manuale corăspundătore și îndreptătore, indiferentismul și nepăsarea, după ce alumnii seminariali ori preparandiali au ajuns în funcțiunile preoțesci ori cantor-docentale, și mai pe sus de toate lipsa de o controlă severă sînt tot atîtea cauze, cari ne rețin de la progres. Când aceste obstacule s'ar delătura pe de o parte, și când pe de altă parte s'ar duce în deplinire decisiunile Conc. prov. I., atunci convocarea unui congres ar fi superfluă.

Sînt înse și alte cestiuni de rezolvat, cari cad în competența unui sinod bisericesc, de cari nu se face amintire în decisiunile Conciliilor de mai înainte, de și acelea sînt adînc tăietore în viața internă a bisericii noastre. Referitor la administrarea ss. Sacramente de es. în conciliul prov. I. s'a determinat, care este materia, forma, subiectul etc., dar nu se estinde și mai de parte, să ne spună, că formulele aflătore în Euchologion

la administrarea ss. Sacramente sînt a se folosi și astăzi tôte, după cum se află acolo, ori dora unele se pot omite, după cum în praxă de cătră mulți motu proprio se și face, fiind cu drept unele prea lungi și în parte obsolete. Avem Orolgeriū, Psalteriū, Dupăcinar mare, mic, Mezonopter etc. Cine le cetesce, când și cum? Cine este obligat a le ceti? În provincia noastră mitropolitană există casuri în sacramentul penitenței rezervate episcopului, și dacă există, cari sînt acelea? Dar apoi câte dubietăți cu privire la aducerea s. sacrificiū liturgic! Despre tôte acestea nu aflăm nici o îndrumare în conciliile de mai înainte, și apoi vre un preot consciū de sublimitatea statului sēu pôte tuta conscientia să trecă preste tôte acestea? S. Augustin zice: *In dubiis libertas*; înse la noi casurile dubii sînt de tot multe, și libertatea prea mare ne duce la anarhie și confusiune. Aci trebuie, ca auctoritatea noastră supremă biserică să ne sară întru ajutor vîrsînd lumină, unde va fi cu putință.

Unirea noastră cu Roma s'a făcut numai în cele dogmatice, ăr în cele rituale și disciplinare ni-s'a lăsat ritul și disciplina bisericii grecești. De la anarhia completă, ce domnesce astăzi în biserică grecească schismatică, nu se pôte aștepta nici un paș spre progres, nici o inițiativă salutară, căci îi lipsește centrul de unitate, îi lipsește spiritul de viață făcător.

Nu e închipuire deșertă deci și nu e vis deșert: și pe terenul acesta biserică noastră este chemată, ca să spargă vîlul întunerecului, să schimbe, ce e de schimbat, și să clarifice, ce e de clarificat. Pentru această inițiativă salutară nu pôte fi acuzată ca renovătore ori schimbătore a ritului și a disciplinei eclesiastice, căci eță ce zice marele Pontifice Benedict XIV în opul de Synodo dioecana Tom. I.: „*Datinile ămenilor se schimbă din zi în zi, se schimbă și jurstările, și ceea ce când va eru folositor, mai apoi devine nefolositor și câte o dată chiar primejdios. Prelatul înțelept înse are datorința, ca în acelea lucruri, la cari nu este restrîns prin lege mai înaltă, să se acomodeze locului și timpului, și unele, cari când va erau în us, să le omită, după cum va afla în Domnul, că este mai salutar pentru guvernarea diecesei sale.*“ Astăzi cad în sarcina noastră a preoților de îndeplinit acele funcțiuni, a căror formule cu mulți secli înainte de acesta au fost plăsmuite de către acei s. Părinți, cari duceau o viață contemplativă numai și-și petreceau timpul în post și rugăciuni. Jurstările noastre înse sînt astăzi cu totul altele.

Acestea am aflat de bine a le aduce pe tapet acum, când vîd sulevată convocarea unui sinod bisericesc. Cred, că voi fi vorbit din inima multora; cred, că vor fi și de aceia, cari vor zice, că pofta de a scrie sau pedantismul m'a îndemnat la acesta. Înse fie, cum va fi, în consciința mea sînt liniștit convins fiind, că nu interesul meu l-am căutat, ci mărirea lui Dumnezeu.

Z.

Conchemare

la adunarea de primăvară a învățătorilor gr. cat. despărțemîntul Elisabetopolei ca membri ordinari ai reuniunii învățătoresci archidieceșane de Alba Iulia și Făgăraș, carea — conform decisiunii adunării de toamnă — se va ține în 19 April st. n. a. (a 3-a zi de

ss. Pasci) în școla gr. cat. din Bertan, și la care pe lângă membrii ordinari, fundatori și ajutători sînt invitați și alți binevoitori și spriginitori ai învățămîntului poporal.

Programa: 1. Participarea în corpore la serviciul divin la 9 ore a. m. 2. Bucată de cetire „Demostene“, prelegere practică, ținută cu elevii școlii de Gavr. Bozoșan înv. din Bertan, și critica asupra ei. 3. Deschiderea adunării prin președinte la 2 ore p. m. 4. Esmiterea unei comisiuni pentru constatarea membrilor prezenți, înscrierea de membri noi și încasarea tacselor. 5. Cetirea disertației „Chemarea și însemnătatea școlii populare“ de Teodor Petri înv. în Hundorf. 6. Raportul comisiunii esmise. 7. Defigerea locului și timpului adunării de toamnă. 8. Designarea persoanei disertante în adunarea venitoare. 9. Eventuale propunerii. 10. Închiderea adunării.

Bertan în 4 Aprilie 1898.

Gavrilă Bozoșan
președinte.

Toma Simu
notariū.

Noutăți.

Din Archidieceșă. Escelența Sa I. P. S. Mitropolit a ordinar Duminecă de subdiaconi și diaconi, ără Mercuri de preoți pe On. Petru Suciū, și Demetriū Boar, fiind dispus cel dintăi de administrator parochial în Săbadul de Câmpie în protopopiatul Murășului, ără al doilea în Băreut din vicariatul Făgărașului. Tot Duminecă a conferit Escelența Sa lectoratul clericilor din cursul al III-lea Nicolaū Gălea, Victor Macaveiū, Valeriū Maior, Gregoriū Manoilă, Al. A. Moldovan, Simion Moldovan, Victor Moldovan, Demetriū Murășan, Eugen Parța, Nicolaū Racovița, Ioan Roșca și Luca Rus.

Concurs. La parochia Poptelec din protopopiatul Dergei s'a scris concurs cu terminul de 20 April pe lângă emolumentele indigitate în circularul consistorial din 10 Iuniū 1896 Nr. 2366.

Medic român în Karlsbad. Dl Dr Romul L. Crăciun din 1 April până în 1 Octobree va ordina ca medic balnear în Karlsbad, Mühlbadgasse, „Schwarzes Ross“. Dl Dr Crăciun e specialist pentru morburile interne.

Agent provocător. Aflăm din „Gazeta Transilvaniei“, că individul Vasile Milian din Subpădure în comitatul Tîrnavei mică a tipărit o proclamațiune revoluționară în limba română și avea de cuget, să o spezede preoților români, pe cari apoi tot dînsul să-i denunțe auctorităților ca pe ămeni primejdioși statului. Proclamațiunea a fost confiscată de către auctoritățile din D. Sămărtin, ără lui Milian i-s'a intentat proces.

Dare de samă. Pentru opul meu T. I. „Jertfa creștinilor“ au solvit prețul: I. Din diecesa de Oradea mare: Esc. Sa P. S. Michail Pavel Episcop (200 fl.). Rmii canonici Dr Augustin Lauran Georgiū Juhász și Moisi Neș. On. Gavriil Bardosi Samuil Bota, Ioan Genț, Antonii Fritea. Aneliū Popoviciū, Gavriil Pop-Dan, Paul Erdélyi din protopopiatul Oradei mari. Arcadiū Crēsnic din protopopiatul Boroș-Șebeșului. Iuliū Szabó, Alesandru Bozintan, Ioan Boroș din protopopiatul Macăului, Ioan Pușcaș, Vasiliū Zsiros, Teodor Dringou, Petru Muntean din protopopiatul Șimandului, Georgiū Hubic, Emiliū Perényi, Georgiū Selăgian, Basiliū Anca, Marcu D. Păscuț din protopopiatul Șiriet, Iuliū Filimon, I. Papp, Ștefan Creșneac din protopopiatul Beretcului, Michail Măreuț, Basiliū Terdic, Corneliū Antal, Basiliū Tamaș, Petru Hetco din protopopiatul Luncei. (Va urma.) Dr V. Szmigelski.

PARTE ȘCIINȚIFICĂ-LITERARĂ.

Începuturile picturii creștine.

(Continuare.)

Nicefor Calist ne-a lăsat o descriere a înfățișării Mariei. Descrierea acesta în cele esențiale cuprinde trăsăturile aceluși tip ideal, pe care arta a cercat, să-l realizeze în epocile sale cele mai strălucite. Descrierea acesta e următoarea:

„Ce privesce caracterul, înfățișarea esternală și figura sfintei Fecioare, ele după Epifaniu au fost acestea: Ea în toate lucrurile a fost plină de dignitate și serioasă, grația puțină, și cuvintele ei se referiau numai la ceea ce era de lipsă, ea era mai gata a asculta, era afabilă în conversarea cu oamenii și nu ascundea dinaintea nimănui dignitatea sa și venerațiunea, ce i-se cuvenia. Înălțimea ei a fost cea mijlocie, cu toate că unii susțin, că statul ei a întrecut cu ceva înălțimea mijlocie. Graiul ei era franc față cu orî cine, era fără de ris și fără de turburare și mai ales fără de nici o tuțime. Culoarea feței ei a semănat cu grăul, părul ei a fost blond, privirea i-a fost pătrunzătoare; ochii ei au fost de culoare murgă deschisă și se apropiau de culoarea maslinei. Sprâncenele i-au fost încovoiate și de culoare închisă, nasul i-a fost lungureț, buzele i-au fost înflorite și pline de amabilitate, când grăiau. Fața nu i-a fost nici rotundă nici ascuțită, ci ovală, mâinile și degetele i-au fost lungurețe. Ea era fără de împodobire, simplă și fără de nici o falsitate, nu vedea nici o moleșie, ci trăsătura cea mai de frunte a firii ei era cea a umilinței. În îmbrăcăminte îi plăceau colorile cele firești, pe cum se poate vedea acesta încă și astăzi de pe învelitorea capului ei; pe scurt în toate lucrurile se putea cunoaște grația, ce locuia într'însa.“¹⁾

Ce privesc îmbrăcămintea, Maria în picturile catacombelor se reprezintă îmbrăcată ca matronele romane cu paliu ori cu dalmatică și de-asupra acesteia cu tunică. Artă bizantină îi dă îmbrăcăminte mai bogată și mai grea asemenea brocatului de mătășă brodat al curții împărătesci și pe de-asupra podoba de lanțuri de grumazi, de cercei și de diademă. Așa se reprezintă Maria în vécul al IX-lea aproape în toate mosaicurile.

Despre icónele ss. Apostoli Petru și Pavel ne spune s. Augustin, că ele între creștinii cei vechi au fost foarte tare răspândite.²⁾

Călătoriile lor cele multe și contactul lor cel des cu Elinii și cu Romanii au trebuit, să alba de urmăre firească aceea, că scirea despre înfățișarea lor esternală s'a răspândit mai ușor. Longin, care a întreprins în viața sa călătoria mare, îi amintesc în chip foarte onorific pe lângă Demostene, Eschine și alți oratori.³⁾ De aceea putem, să presupunem, că până și păgânii vor fi cercat, să-și câștige icóna Apostolilor. Eusebiu ne spune, că însuși a vădut icóne de ale Apostolilor.⁴⁾ Era despre s. Ioan Chrisostomul ne încredințază s. Ioan din Damasc,⁵⁾ că el în odăca, în care se obișnuia a se retrage spre a ceti epistolele s. Pavel, avea un portret al Apostolului. S. Augustin accentuează, cât de des se espun icónele acestea pe pereții bisericilor privirilor credincioșilor, și în actele s. Silvestru se amintesc doi bărbați, cari au apărut în vis lui Constantin M., și că împăratul i-a recunoscut în icónele acelea ale Apostolilor, cari i-le-a arătat Silvestru. Minele grecesci într'un manuscript Vatican⁶⁾ ne spun aproape din cuvînt în cuvînt în tocmă ca și Nicefor Calist, că „Apostolul Pavel a fost de stat mic. Părul lui a fost de culoare întunecată, sprîncenele i-au fost plecate în jos, culoarea feței i-a fost albenetă, barba i-a fost lungă și venerabilă,

nasul, potrivit feței, i-a fost lungureț și încovoiat, părul capului și al bărbii i-a fost mestecat cu alb, purtarea trupului i-a fost puținel plecată“. O cuvîntare de laudă despre corifeii Apostolilor, care se află între scrierile s. Ioan Chrisostomul,¹⁾ zice despre s. Pavel, că a fost „de trei coți“. S. Basiliu scrie lui Iulian Apostatul, că icónele Apostolilor îi sînt scumpe, și că icóne de acestea se găsesc aproape în toate bisericile.²⁾ Tot asemenea amintesc și s. Ambrosiu un portret vechiu al s. Pavel.³⁾

Despre s. Petru ne spun minele, „că el a avut o construcție mijlocie și îndesată a trupului. Fața i-a fost de culoare palidă, capul în partea de dinainte i-a fost pleș, părul i-a fost creț, Ochii i-au fost de culoare întunecată, sprîncenele i-au fost dese, nasul i-a fost lungureț, barba i-a fost scurtă și buclată“.

Nicefor Calist pe temeiul icónelor vechi și pe al notițelor manuscrise oferă următoarea descriere a Apostolilor:

„Figura lui Petru nu a fost robustă, ci mijlocie, și purtarea trupului i-a fost dréptă. Fața i-a fost cam palidă și de culoare deschisă, părul capului și al bărbii i-a fost de culoare întunecată, sprîncenele i-au fost încovoiate, nasul lungureț, dară nu ascuțit, ci mai mult timpit. — Statul lui Pavel a fost mic și plecat, fața i-a fost albenetă, capul pleș. În ochii lui era multă amabilitate, sprîncenele i-au fost plecate mai mult în jos, nasul i-a fost încovoiat frumos și puținel lungureț, barba i-a fost desă și lungă, părul capului și al bărbii i-a fost mestecat cu alb. Amîndoi Apostoli au avut în firea sa ore ce ceresc, căci ei se înfățișau plini de dar și de Spiritul sfînt așa, cât credincioșii, cei ce priviau la ei, chiar și numai prin privirea acesta primiau grații taînice și se simțiau îndemnați, să-și îndrepte viața și să și-o întocmescă conform prescrișelor credinței.“⁴⁾

Catacombele cuprind în picturile sale numai puțină icóne de ale Apostolilor. Reprezentațiile lor cele mai vechi din catacombele s. Calist arată încă tipul fără de barbă și tineresc. Boldetti ne grăesc despre icóne de acestea, cari să se fie aflat la mormîntul vestitului fossor Diogene. Dară icónele acestea nu mai există și poate că nici nu au fost reproduse nici o dată. Apostoli în icónele acestea au fost reprezentați cu volumuri în mână. La s. Priscilla avem o icónă a Apostolului Pavel cu inscripțiile „Paulus Pastor“ și „Apostolus“. Aci s. Pavel se reprezintă învățând. Dară executarea e de rînd.⁵⁾ Altă icónă se găsește în catacombele din Neapol. Acolo s. Paul e îmbrăcat cu tunică și cu paliu și încălțat cu sandale.⁶⁾ Acesta a fost adecă portul filosofilor și preste tot al bărbaților celor ce se cuprindeau cu lucruri serioase. În mosaicuri aflăm pe amîndoi Apostoli la s. Sabina, s. Agatha în Suburra, s. Maria în Cosmedin, s. Lorenzo în Agro Verano, s. Andrea în Barbara, s. Marco, s. Prassede, s. Cecilia, s. Maria Nuova și în basilica Vaticană, în Ravena în baptisteriu și în Capua.⁷⁾ Scim, că Papa Leo M. a dispus, să se gătescă un mosaic cu icónele Apostolilor. Mosaicul acesta se putea vedea în arcul din mijloc al basilicei s. Pavel, dar a perit, când în anul 1833 a ars basilica acesta venerandă. Petru și Pavel în icóna acesta priviau unul la altul. Mosaicul de la s. Agatha în Suburra,⁸⁾ care încă a perit în 1592, se deriva de la Flaviu Ricimer (472), cel din Ravena de la regele Teodoric. Icónele acestea au proprietatea aceea, că Petru pórta numai o chee, — în icóna din Ravena ea îi atrnă pe pept, — pe când icónele mai vechi dau lui Petru în mână o cruce ori un volum. Două chei se ved deja în mosaicurile acelea, a căror gătire a rînduit-o Leo III în 796. Petru aci a față de chei are o carte și stă de-a drépta lui Christos, era Pavel are carte și spadă. În alte icóne se ved și trei chei spre a simbolisa puterea întreită. În porticul basilicei Vaticane celei vechi au fost odinioară picturi, cari reprezentau înmormîntarea Apostolilor în catacombe și primirea móștelor lor prin Papa Silvestru.⁹⁾

¹⁾ Hist. eccl. T. I. lib. II. c. 23.

²⁾ S. Aug. de haeres. c. 7; s. Iren. I. I. c. 24.

³⁾ Dionysius Cassius Longinus, ed. Mori p. 264. Cfr. Gelpke, De familiaritate, quae Paulo Apostolo cum Seneca philosopho intercessisse traditur verosimillima, Lipsiae 1813.

⁴⁾ Hist. eccl. VII, 18.

⁵⁾ Orat. I. de imag. ed. Venet. 1748.

⁶⁾ Borgia, Vaticana confessio b. Petri p. 134.

¹⁾ T. VIII. p. 8. ed. Paris. 1728.

²⁾ Ep. 360.

³⁾ Cfr. Buon. Vetri p. 75.

⁴⁾ Hist. eccl. II, 37.

⁵⁾ Bottari tav. CLXVI. Bosio p. 519.

⁶⁾ Pellicia, De eccles. christ. politia II. p. 163.

⁷⁾ Cfr. Ciampini, Vet. mon. I. tab. 48. 67. 76; II. tab. 23. 28. 37. 38. 49. 52. 58; eiusd. de sac. aedif. tab. 13.

⁸⁾ Ciampini, Vet. mon. I. tab. 77.

⁹⁾ Bosio p. 181. 182; Bottari I. tab. XII. XIV; Borgia, Vatic. conf. p. 71.

Vestită e statua de bronz a s. Petru, carea e așezată în basilica Vaticană în apropierea mormintului Apostolului. Ea e de multe vécuri obiectul evlaviei credincioșilor. ¹⁾ Ea se derivă din vécul al IV-lea ori al V-lea, și e probabil, că aș vèrsat-o ca și ușile basilicei s. Paul în Bizanț, unde arta acèsta se deprinsese neîncetat începând de la timpul lui Constantin M. Pòte că ea e statua aceea, carea a înțeles-o împèratul bizantin iconoclast Leor Isaurul, când a scris în 726 Papel Gregoriu II, că va trimite pe òre cine la Roma, pentru ca să nimicească statua de bronz a Apostolului cea espusă în public. A fost vorbă aci despre o statuă, carea era obiectul unei evlavii deosebite a poporului, ceea ce se vede de acolo, că Papa a răspuns împèratului, că se declară, că nu va purta vina vèrsării de sânge, carea va fi urmarea nimicirii acelei statue. Dacă avem în vedere caracterul statuei, putem, să o derivăm din timpurile cele mai vechi ale artei creștine, pe când ea încă nu se depărtase de stilul antic păgân. Asemănarea cea mare, ce figura ședătoare o arată în purtarea trupului și în repro-

¹⁾ Marangoni, Delle cose gentili e profane, Roma 1744 p. 68. Cancellieri, De secretar. basil. Vatic., Romae 1786 t. III. p. 1503. De Magistris, Acta mart. ad ostia Tiber., Romae 1795. Bartoli, Lucerne ant. III. tav. XXVII.

ducerea vestimentelor cu figurile poezilor și retorilor romani, cari aș fost gătite pe timpul mai târziu al împèraților romani apusani, a provocat părerea, că statua acèsta ar fi o statuă păgână antică, carea pe un timp mai târziu al bisericii prin punerea unui cap nou și a unor mâni nouë s'a transformat în statua s. Petru. Înse părerea acèsta nu are nici un temei: statua acèsta e productul unei singure vèrsări, și nu există nici cel mai mic semn, care să vèdască vre o transformare prin adangeri, ci dimpotrivă capul și mâinile vèdesc aceeași lucrare cu cea a celor alalte părți. Întru adevèr nici nu există nici o cauză, care să ne îndemne, să denegăm plasticiei creștine opera acèsta. Eusebiu ¹⁾ ne spune, că pe timpul împèratului Constantin M. „cetatea (Constantinopolul) cra de tot plin de cele ce în totă vechimea aș fost sfințite prin lucrarea artistică a bronzului“. În Bizanț nu lipsia decî modeluri antice bune, și cronicarii de mai apoi ne grăesc despre statue portreturi, cari erau așezate în palatul împèrătesc și în piețele publice și puteau, să se asemene cu operele cele mai bune ale anticității.

(Va urma.)

¹⁾ Vita Const. III. 54.

Ben Hur

sau

Zilele lui Mesia

de Lew. Wallace.

(Continuare.)

Cartea a șaptea.

I.

Înaintemergătorul.

Convenirea conform înțelegerii s'a întâmplat în ospetăria din Vitania. De acolo Ben Hur a mers cu Galileenii în patria lor, unde faptele lui eroice îi dobândiră în vechiul emporiu glorie și înfruntă. Încă nu trecuse țerna, și el și formase deja trei legiuni și le organizase după modelul roman. Ar fi putut, sa facă încă și mai mult, căci spiritul rășboinic al acestui popor viteaz nu durmia nici o dată. El trebuia fuse, să se păzescă în afacerea acèsta de Roma și de Irod Antipa. Se îndestuli deci de o cam dată cu acestea trei legiuni și se sili, să le formeze și să le deprindă în strategie sistematică. Spre acest scop duse pe sutasi în ținutul de lavă al Trachonitidei și acolo îi deprinse în manuaarea armelor, cu deosebire în a dărđilor și a spăđilor și în mișcările, cari se obișnuiau legiunile, să le facă, era după aceea îi trimise a casă, ca să fie învățatori. Și deprinderea cu armele în scurtă vreme se făcu o distracție a poporului.

Pe cum ușor ne putem închipui, lucrul acesta pretindea răbdare, istețime, rîvnă, credință și devotament desevărsit din partea lui, — proprietăți, cari în tot de una cuprind puterea de a înfruntă pe alții în lucruri grele. Și nici o dată nu le poseduse altul în măsură mai mare și nu le folosise spre scop mai bun de cât Ben Hur. Câtă silință își da! Și cu ce abnegație! Cu toate acestea nu și-ar fi ajuns scopul fără ajutorul lui Simonide, care-l aprovizionă cu arme și cu bani, și fără de al lui Ilderim, care sta pază și-l aducea forțe nouë. Și întreprinderea lui totuși nu ar fi succes fără de spiritul viteaz al Galileenilor.

Sub numirea acèsta se înțelegeau patru vițe: Asir, Zavulon, Isachar și Neftalim, și locuitorii acelor ținuturi, cari dintru început se asignaseră acestor patru vițe. Îndeu, carele s'a născut în prējma templului, desprețuia

pe frații săi de la meză nopte înse Talmudul însuși și a zis: „Galileanul iubesc onorea, și Îndeu banii.“

Ei uriau Roma tot cu același foc, cu care-și iubiau țara proprie, și ei erau la ori ce răscolă cei dintăiți pe câmpul de bătae și cei mai de pe urmă, cari îl părăsiau. O sută și cincîzeci de miș de tineri Galileeni aș căduți în lupta cea mai de pe urmă împotriva Romei. În sèrbătorile cele mari se suiau în Ierusalim și cu prilejurile acestea mergeau și tăbăriau ca nisce oști. Ei cu toate acestea erau nepreocupați în sentimentele sale și toleranți chiar și față cu păgânismul. Ei se mândriau cu cetățile cele frumoșe ale lui Irod, de și ele erau romane în totă privința; se mândriau mai ales cu Seforis și cu Tiberiada și ajutau în chip credincios la clădirii. Între compatrioții lor erau omeni din toate ținuturile lumii, și ei trăiau cu aceștia în pace, și din mijlocul lor ieșira poezi asemenea cântărețului Cântării cântărilor și profeti, pe cum a fost Osee, cari aș contribuit la gloria numelui de Evreu. Asupra unui atare popor, care era așa de înfocat, așa de mândru, așa de viteaz, așa de devotat, așa de fantastic, vestea despre venirea împèratului a trebuit, să aibă o impresiune foarte puternică. Aceea, că el va veni, pentru ca să arunce Roma la pămînt, ar fi fost de ajuns, pentru ca să-i încăldescă pentru planul propus de Ben Hur; dar aceea, că a fără de acèsta îi mai încredința, că împèratul va stăpâni lumea, că va fi mai puternic de cât Cesar, mai strălucit de cât Solomon, și că stăpânia lui va ține în vece, — aceea făcu, ca provocarea să fie pentru ei irezistibilă, și ca ei să se dedice causei lui cu trup cu suflet. Ei întrebă pe Ben Hur de părerea lui despre profeti, și el îi îndrumă la profeti și le povesti despre Valtasar, carele așteptă colo din colo în Antiochia; și ei erau îndestuliți, că era tradiția veche și mult iubită despre Mesia, cu carea erau aproape tot așa de dedați ca și cu numele Domnului; visul nutrit de multă vreme avea acuma după o anumită vreme să se realizeze. Împèratul nu avea numai să vină, el era deja aproape.

Ast fel îi trecură lui Ben Hur lunile de țernă, și sosise primăvara cu ploștele sale recreatoare, cari le aduse vîntul de la marea cea caldă din apus. În vremea acèsta acti-

vitatea lui fusese așa de zelosă și așa de încununată cu succes, cât putea, să-și zică șic-și și aderenților săi: „Pòte veni împèratul. El are numai, să ne spună, că unde voesc, să i-se ridice tronul. Noi avem spăđile, cu cari să i-l asigurăm.“

Și în totă comunicarea lui cu mulțimea de omeni ei îl cunoseau numai ca pe un fiu al lui Iuda și numai sub numele acesta.

Într'o sară ședea Ben Hur din colo în Trachonitida cu câți va din Galileenii săi la intrarea peșterii, ce-l servia de locaș, când veni la el călare un sol arab și-l aduse o epistolă. Ben Hur frângend sigiliul cети:

„Ierusalim, 4 Nisan.

„S'a sculat un profet, despre care se zice, că este Ilie. Patru ani a fost în pustie, și după părerea noastră el e întru adevèr profet; și așa vestesc și cuvintele lui despre unul, care e cu mult mai mare de cât el, care, pe cum zice, are să vină acuma, și pe care el îl așteptă la țermul răsăritean al Iordanului. Eu l-am vèduț și l-am auđit, și Acela, a căru șosire o așteptă, e a bună samă împèratul, pe care-l aștepti tu. Vino și judecă însu-ți.

„Întreg Ierusalimul iese a fără la profetul acesta, și a fără de aceea mulțime de popor, și țermul, la care petrece, séménu cu muntele maslinilor în zilele cele de pe urmă ale Pascilor.

„Malluch.“

Fața lui Ben Hur străluci de bucurie. „Acest cuvînt, prietini mei,“ zise, „acest cuvînt pune capet așteptării vòstre. Înaintemergătorul împèratului a apărut și-i prevestese sosirea.“

După ce le cети epistola, ei se bucurară cu el dimpreună asupra promisiunii, ce o cuprindea.

„Acuma stați gata,“ adause el, „și porniți mâne dimineta cătră casă; după ce veți sosi, trimiteți solie la ai vòstri și-i rugați, să stea gata a se aduna, în dată ce le voi da scire. În interesul meu și al vòstru voi, să mă conving, dacă împèratul e cu adevèrat aproape, și vè voi țimite scire. Până atunci să ne bucurăm, că se implinesce promisiunea.“

Se duse în peșteră și scris o epistolă lui Ilderim și alta lui Simonide, în cari le împărtăși, că a primit scirea acèsta, și tot de o dată le spuse propusul său de a se sui

numai de cât în Ierusalim. Epistolele le trimise prin curieri. Când înopă și se iviră stelele cele dintâi, el încăleacă și însoțit de un călăuz arab porni către Iordan. Intenționa, să meargă pe calea caravelor dintre Rabbath-Ammon și Damasc. Călăuzul era un fost om de încredere, și Aldebaran era în te; pe la mezul nopții erau deja de parte a fară de ținutul de lavă și-și continuau cu de grab calea spre meză zi.

(Va urma.)

Bólele Oilor.

Bóla de picior. Bóla de picior a oilor apare, ca și a vacilor, însoțită de bóla de gură; mult mai dese ori inse ea se arată singură ca o formă ușoară. De multe ori, mai ales când nu e îngrijită, bóla, care la început era ușoară, devine gravă. Și această bóla se întinde prin molipsire de la animal la animal. Între copite apar mici beșicuțe și pustule, care lasă, să curgă dintr'însele un lichid, ce prin țaria sa produce rănii, se opresce între părțile cornușii al copitelor și produce putrefacția părților noi din împrejurimi, putând provoca chiar căderea copitelor (deacătarea). Ca pază contra acestei bóle e de considerat izolarea imediată a animalelor bolnave de cele sănătoase, pășune uscată și păi curat și uscat. Copitele cele bolnave trebuiesc curățite neîncetat de murdărie și de puroiul lipit, să se facă loc de scurgere pentru puroi și să se înlesnescă vindecarea prin spălarea cu substanțe antiseptice, pe cum e soluțiunea de ereolină și presărarea cu pulvere sicative, pe cum e praful de iodoform etc.

Dalacul. Dalacul oilor numit și *Cărbunele*, e o bóla acută, infecțioasă, care e localizată mai a dese ori în anumite regiuni și care se manifestă prin lipsa de poftă de mâncare, disparițiunea laptelui, neliniște, tremurături, mers nesigur, inegalitatea de temperatură a corpului, colora roșie închisă a mucoșelor vizibile, respirație accelerată și grea și câte o dată diaree cu sânge. La oil se mai observă și urina amestecată cu sânge. De multe ori se formază umflături lățite pe pele și pe mucoșe, cari câte o dată se micșorează sau cu înrântărirea stării generale dispar de o dată. Bóla durează de la câte va césuri până la câte va zile și se termină de cele mai multe ori prin morțe. La autopsia animalelor, ce au murit de această bóla, se observă: putrefacțiunea repede a cadavrului, scurgere de sânge din toate cavitățile corpului, sângele e roșu-negru, mărirea și înmuierea splinei. Bóla această poate atinge și alte animale terbrovire, trece și asupra carnivorelor și se poate transmite și omului, de aceea trebuie o deosebită băgare de seamă la atingerea unui animal bolnav de dalac. Căutarea în cele mai multe cazuri nici nu se face. Se cere o schimbare imediată a lucrurilor de hrană sau a pășunilor, căci cele mai multe ori de la dînsele s'a molipsit animalul.

Căpiarea. Altă bóla, care, fără a fi contagioasă în strictul înțeles al cuvântului, derivă din cauze analoage, este căpiarea. Etă cum lea nascere această bóla: În mațele cânelui există câte o dată nisce vermi panglicăți (panglici), numiți în știință *Taenia coenurus*, ale căror ouă sînt înghițite de oil o dată cu pășunile, preste care se puase cănele bolnav. Aceste ouă, a căror coje se topește în sucul stomacului, dezvoltându-se dau nascere la nisce embrione, care găurind părțile stomacului ajung până la creer, unde se dezvoltă mai de parte. Această dezvoltare a lor constă în facerea unei beșici, care se umple cu lichid, și în acest lichid se găsește embrionul. Această beșică apasă de cele mai multe ori asupra unei singure părți a creerului și provocă mișcări de învîrtire în spre partea sănătoasă.

Dezvoltarea ouălor unui insect numit *Oestrus ovis* (musca oil), cari ouă întra în nas

în timpul pășunării și pătrund încetul cu încetul până la creer, produce turburări asemănătoare. Animalele mai slabe pot muri de această din urmă bóla. Cele mai puternice ajung, să le asvirle a fară cu timpul prin strănutări puternice.

Contra adevăratei căpieli (acea provenită din dezvoltarea embrionelor de *Taenia coenurus*) nu se poate face mai nimic. Operațiunea, care costă în a deschide cutia craniană și a scote beșica cu lichid, aduce une ori rezultate bune și poate fi în ori ce cas încercată înainte de a duce animalul la tăiere. Totuși cel mai bun lucru de făcut este a duce imediat la tăiere oile căpiate. Ca pază contra acestor două bóle se poate recomanda evitarea pășunilor, cari sînt înconjurate des de musca oil, și să se dea hrană bună mieilor, căci s'a dovedit, că la animalele mai în vîrstă, la cari părțile stomacului sînt destul de puternice, numai rare ori reușește embrionul de *Taenia coenurus*, să străpungă acești părți. Căni ciovănești să nu fie hrăniți nici o dată cu carne crudă, pentru ca să nu se desvólte în mațele lor panglici.

„Albina“.

Bibliografie.

„**Moda ilustrată**“ Nr. 14 al acestei foi, ce apare în fie care săptămână în Bucuresci, Pasagiul Maca, conține o mulțime de ilustrațiuni din cele mai moderne și elegante, represintă d. e. toalete de preumblare, de visite, de primăvară, de recepții, de ceremonii, costume à la tailleur, diferite bluze frumoșe, toate acestea pentru persoane de diferită etate. Mai de parte ilustrații de la diferite lucruri de mână d. e. sacușor brodat pentru călătorie, sacușor pentru batiste ș. a. Partea literară conține: Urmarea de la „Romanul unui monach“; medicină populară; „Criminal“ poezie de Follender; La ce bun, o scrisoare către o prietenă, de Marietta Negri-Borcea; „De ce?“ poezie de Zăhărescu; anecdote; de ale bucatăriei ș. a. Ca supplement aduce acest număr un tipar croit în mărime naturală, care represintă o jachetă pentru fetițe de 12 ani.

A apărut:

Jertfa creștinilor. Comentur al liturgiilor bisericii grecesci compus de Dr Victor Szmigelski. Tomul I. Introducere dogmatică. Cu aprobarea Prea-veneratului Ordinariat mitropolitan de Alba Iulia și Făgăraș. Blaș 1897. Tipografia seminariului arhidieceșan. Pag. 230 în 8. Prețul 1 fl. 5 cr. sau 2 lei 20 bani. Editura auctorului.

Opul e dedicat *Escelenței Sale Prea-sfințitului Domn Michail Pavel episcop de Oradea mare.*

Venitul curat va fi contribuire la un fond provincial de salarisare a preoților și învățătorilor.

„Opul acesta poate fi de folos tuturor credincioșilor noștri, dar mai virtos Veneratului Cler arhidieceșan, căruia și chemarea sa sublimă îi impune datorința strictă de a studia mai adânc misterele științei noastre religioșe. De aceea recomandăm acest op cu totă căldura spre a se procura pentru toate bibliotecile districtelor protopopești și pentru cele parohiale, ori unde este cu putință. Asemenea recomandăm Veneratului Cler, să răspândescă această carte în cercurile cât mai largi ale credincioșilor noștri.“

Blaș din ședința consistorială ținută în 14 Decembre 1897.

A apărut:

M. T. Cicerone despre bătrânețe tradus de Andrei P. Liviu canonic-abate gr. cat. în Lugos, edat de Gavril Pop canonic în Blaș. Prețul broș. 50 cr. Blaș 1897. Tipografia seminariului arhidieceșan. Sintem informații, că dl editor venitul curat al acestei publicațiuni l-a destinat pentru un scop cultural.

La tipografia seminarială se adă de vindzare:

Euchologiu

edițiunea a doua, revădută după originalul grecesc și îndreptată în mod însemnat. Format 8° mare pe 552 pagine, pe hârtie velină, tipariu frumos în negru și roșu. -- Prețul nelegat fl. 2.80, era legat în piele tare fl. 3.80.

Editor și redactor răspundător:

Dr Victor Szmigelski.

Concurs.

Pentru clădirea edificiului de s. biserică din comuna Spini în protopopiatul Biel se escrie concurs până în 24 Aprilie st. n. 1898 cu prețul de strigare 3225 fl. 45 cr. Doritorii de a lua această întreprindere prin licitațiune minundă, despre planul de edificare, despre condițiuni și despre alte împrejurări se pot informa la cancelaria parohială din Spini avend de a-și documenta calificațiunea lor ca întreprindători prin documente demue de credință.

Spini 4 Aprilie 1898.

Leon Tulea
curator primar.

(12) 1—2

Anunț de esarendare.

Bunul comasat de la Cenade (Szász-Csanád), proprietatea fundațiunii Șulufan din Blaș, constător:

- 500 jugere catastrale arător;
- 235 " " finaș;
- 86 " " pășune;
- 3¹/₂ " " vie;
- curte nobilitară cu edificiu de locuit;
- tote superedificatele necesare în tablă de hotar;
- fund instruct corăspundător, constător din boi, vaci, vițel, porci, oi și recușite economice.

Se va da în arinda pe calea licitațiunii publice pe periodul de 6 ani începund din 24 Aprilie 1898 până în 24 Aprilie 1904.

Licitațiunea se va ține în Blaș la 20 Aprilie st. n. 1898, la 10 ore a. m. în cancelaria advocațială din curtea metropolitană.

Prețul de strigare va fi 2500 fl., er după prețul fondului instruct se va plăti anual 5%.

Doritorii de a licita au a depune ca vadiu 10% de la suma de esclamare.

Oferte sigilate și înaintate subscrisului advocat până la începerea licitațiunii verbale încă se vor lua în considerare, dacă vor fi provădute cu vadiu de 10% și oferenti vor declara, că cunosc cuprinsul condițiunilor de licitare.

Condițiunile de licitare se pot vedé în cancelaria subscrisului.

Blaș în 9 April 1898.

Vasiliu Oltean
advocat arhidieceșan.

(13) 1—1